

פרק חגישי: כיצד מעברין

Continuing the exposition of **תחום שבת**, this chapter moves from the definition of the **תחום** of the individual to the broad boundaries of the city, from which 2000 **אמות** in every direction comprise **תחום שבת** for the residents. How to measure the city and then from there outwards is the general theme of this chapter, which also includes some notable and lengthy **אגדה**.

3.5.1

52b (משנה א) → 53b (והנוגיב למפיבשת)

1. ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא ותננה לי בתוככם לאחזת קבר: בראשית כג, ט
 2. ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע הוא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק: בראשית לה, כז
 3. והי בימי אמרפל מלך שניער אריוף מלך אלסר כדלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים: בראשית יד, א
 4. ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: שמות א, ח
 5. וראיך יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי: תהלים קיט, עד
 6. ושאול לכד המלוכה על ישראל וילחם סביב בכל אביו במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה ירשיע: שמו"א יד, מז
 7. ויתן ה' גם את ישראל עמך ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמי גם את מחנה ישראל יתן ה' ביד פלשתים: שמו"א כח, יט

- I. (עיבור העיר) – defining the broad boundary of the city including its inherent extension (עיבור העיר): משנה א
  - a. Includes: houses and towers that extend out of the city wall; walls of destroyed home
    - i. And: bridges or grave-markers that have some residence nearby (e.g. guard house)
  - b. Measuring: straight line on each side of city at point of עיבור; everything within is considered within city limits
    - i. Then: measure 2Kא radius in each direction and c circumscribe a square around it, gaining the corners
- II. Tangent: correct spelling of מעברין/מאברין and similar disputes between רב ושמואל (in each case, unaligned positions)
  - a. Our משנה (as in a pregnant woman – houses which jut out) or מאברין (as in “limbed” – אברים)
  - b. (v1) מכפלה: one room inside another (מכפלה – pairs of bodies buried there) or one atop the other
    - i. Tangent: קרית הארבע (v. 2) on account of the 4 couples there – אדם/חיה
  - c. (v3) אמרפל: same as נמרוד; either real name is נמרוד, called “אמרפל” for throwing אברהם into crucible;
    - i. Or: real name is אמרפל, called “נמרוד” for leading people in rebellion against ה
  - d. (v4) מלך חדש: new king or new decrees (since it doesn’t state that the king died, as it does in שמות ב)
    - i. In which case: end of פסוק means that he pretended never to have known יוסף
  - e. Aggadic tangent: יוחנן ר’ אושעיא (taught – “מאברין” – ר’ אושעיא as a student of יוחנן)
- III. Tangent: reasons why Judeans sustained their תורה - as opposed to Galileans
  - i. Language: They were careful about their language
  - ii. Education: They studied from one teacher
  - iii. Application: They taught others (vv. 5-7)
  - b. Tangent: clarity of language
    - i. Galileans: spoke poorly, leading to humorous malapropos
    - ii. Judeans: spoke wisely and carefully, leading to clever wordplay and coded statements